

Økonomiministeriet

Indkomstudvikling og -forskelle i 2020

Økonomisk Analyse · August 2023

Indkomstudvikling og -forskelle i 2020
August 2023

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet af
Økonomiministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

ISBN: 978-87-7862-383-6

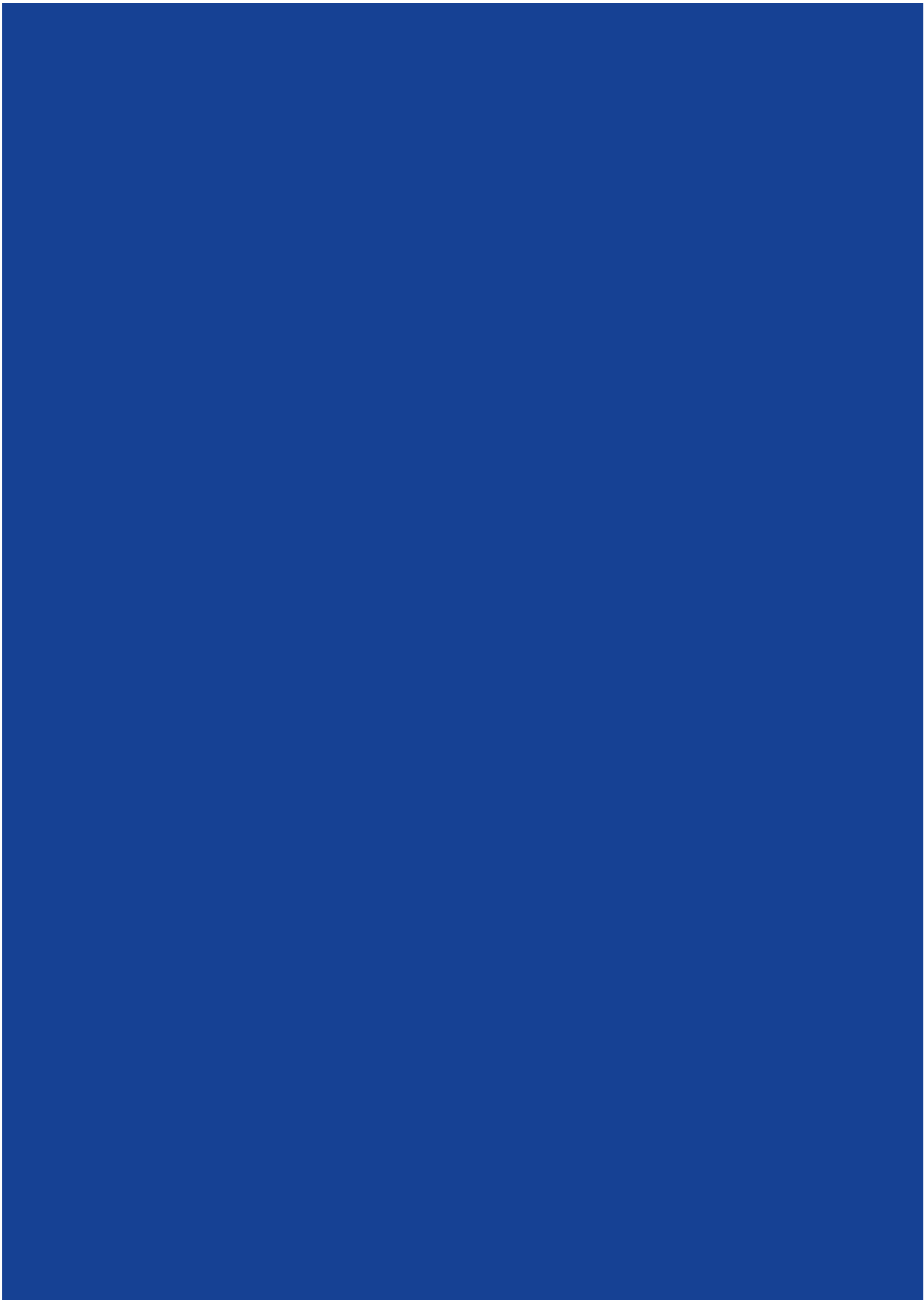
Publikationen kan hentes på
Økonomiministeriets hjemmeside
oem.dk

Økonomiministeriet

Indkomstudvikling og -forskelle i 2020

Økonomisk Analyse · August 2023

Indkomstudvikling og -forskelle i 2020

I 2020 var dansk økonomi påvirket af coronapandemien, som ad flere omgange førte til, at samfundet blev lukket delvis ned for at minimere smittespredningen. Nedlukningerne omfattede eksempelvis skoler og dagtilbud, indendørs kulturinstitutioner og fritidstilbud, restauranter og caféer, storcentre samt liberale erhverv.

For at holde hånden under dansk økonomi gennemførte den daværende regering med bred opbakning i Folketinget en række hjælpepakker målrettet virksomhederne, herunder selvstændigeordningen, kompensation for faste omkostninger, arrangementsordningen samt lønkomensationen. Sidstnævnte hjælp ikke kun virksomhederne med at få dækket en del af deres omkostninger, men det sikrede også, at mange lønmodtagere ikke mistede deres job.

Der blev desuden gennemført en række tiltag med henblik på at understøtte husholdningernes forbrugsmuligheder, fx mulighed for udbetaling af indefrosne feriepenge. Disse midlertidige indkomstelementer havde en mærkbar betydning for udviklingen i de disponible indkomster.

I denne analyse beskrives indkomstudviklingen frem til 2020 med et særligt fokus på virkningerne af de midlertidige tiltag rettet mod husholdningerne. Der er ikke skønnet over virkningerne på de disponible indkomster af hjælpepakkerne rettet mod virksomhederne i denne analyse.

Hovedbudskaberne i analysen er:

- Danskerne oplevede i gennemsnit en realvækst i den disponible indkomst på 4,6 pct. fra 2019 til 2020, hvilket er 2,7 pct.-point højere end den gennemsnitlige realvækst i perioden 1994-2020. Det kan i høj grad henføres til udbetalingen af indefrosne feriepenge efter skat, som isoleret set bidrog med 2,3 pct.-point til den samlede stigning på 4,6 pct.
- Beskæftigede, ledige og personer uden for arbejdsstyrken fik alle del i indkomstfremgangen i 2020. Realvæksten i disponibel indkomst var højest for de fuldt ledige og udgjorde 6,9 pct. i 2020. Det skal blandt andet ses i lyset af den midlertidige forlængelse af dagpengeperioden, som bidrog til at øge andelen af dagpengemodtagere blandt de fuldt ledige, der omfatter såvel forsikrede som ikke-forsikrede ledige.
- Tilsvarende steg den gennemsnitlige disponible indkomst på tværs af indkomstdeciler. I midten af indkomstfordelingen kan hovedparten af stigningen i de disponible indkomster tilskrives udbetalingen af indefrosne feriepenge, mens midlertidige overførsler, som engangstilskuddet på 1.000 kr. og det midlertidige børnetilskud, havde stor betydning i bunden af indkomstfordelingen.

- Indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten steg med 0,12 pct.-point fra 2019 til 2020. Heraf bidrog udbetalingen af indefrosne feriepenge efter skat med 0,11 pct.-point af stigningen, mens engangstilskuddet og det midlertidige børnetilskud bidrog med henholdsvis -0,05 pct.-point og -0,08 pct.-point.
- Lavindkomstgruppen omfattede 469.800 personer i 2020, hvilket svarer til 8,2 pct. af befolkningen. Andelen af befolkningen med relativt lave indkomster er steget gradvist fra 3,6 pct. i 1994, men har været omtrent uændret siden 2017.

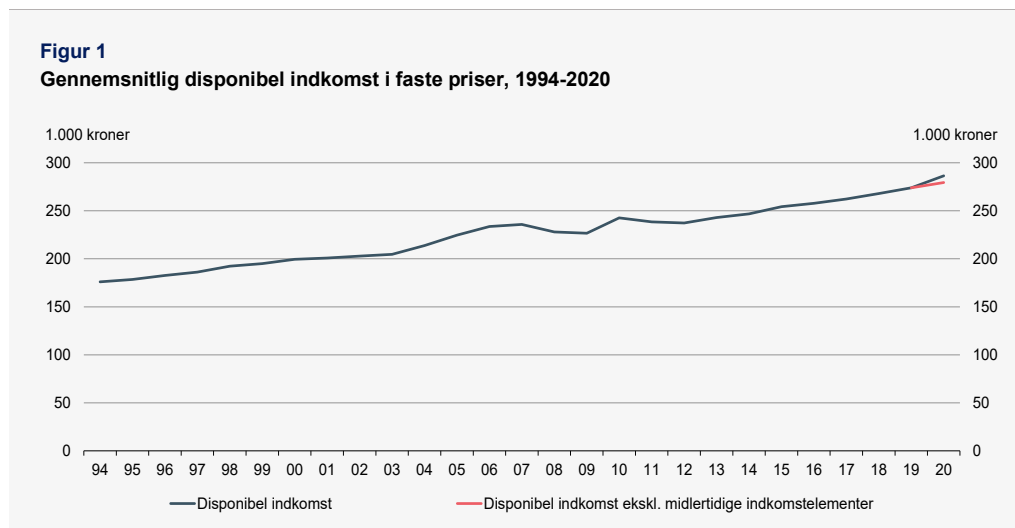
1. Udviklingen i de disponible indkomster

Opgørelser af befolkningens årlige disponible indkomster benyttes til at belyse udviklingen i danske familiers indkomstforhold, idet dette indkomstbegreb kan bruges som et mål for familiernes forbrugsmuligheder i det enkelte år. Den disponible indkomst er sammensat af indkomster fratrukket skat og indbetaling til pensionsordninger. Indkomstelementerne i opgørelsen af den disponible indkomst er beskrevet nærmere i *bilag 1*.

Befolkningens disponible indkomster familieækvivaleres, hvilket betyder, at der tages højde for stordriftsfordele i familien, således at forbrugsmulighederne for forskellige familiesammensætninger er sammenlignelige.

Det skal bemærkes, at der også er andre faktorer end disponibel indkomst, som har betydning for befolkningens forbrugsmuligheder i et givent år. Eksempelvis har formue betydning for forbrugsmulighederne, da opsparing og gældssætning/nedsparring gør det muligt at flytte forbrug fra én periode til en anden. Derudover har offentligt forbrug betydning for befolkningens samlede forbrugsmuligheder. Det kan være i form af træk på sundheds- eller uddannelsessystemet, hjælp til udsatte børn og unge, kulturelle tilbud såsom biblioteker mv., som, hvis ikke det offentlige stillede disse ydelser helt eller delvist til rådighed for borgerne, ville lægge beslag på en del af den disponible indkomst.

Danskernes gennemsnitlige disponible indkomster er steget nogenlunde jævnt fra 1994 til 2020. Den disponible indkomst udgjorde ca. 286.000 kr. pr. person i 2020, hvilket er en stigning i faste priser på godt 110.000 kr. siden 1994, *jf. figur 1*. Det svarer til en real stigning i de disponible indkomster på ca. 63 pct.

Anm.: De årlige disponible indkomster er fremskrevet til 2020-prisniveau med udgangspunkt i Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks. Familieækvivaleret disponibel indkomst. Udbetalte indefrosne feriepenge indgår efter ATP-bidrag og en beregnet skat heraf.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Den gennemsnitlige disponible indkomst opgjort i faste priser steg med godt 12.000 kr. i 2020. Heraf kan godt halvdelen, svarende til knap 7.000 kr., af indkomststigningen tilskrives midlertidige indkomstelementer med direkte betydning for de disponible indkomster. Særligt udbetalingen af indefrosne feriepenge havde betydning for stigningen i de disponible indkomster, *jf. boks 1*.

I de midlertidige indkomstelementer indgår tiltag relateret til håndteringen af coronapandemien, som havde til formål at understøtte husholdningernes forbrugsmuligheder. Det drejer sig om udbetaling af indefrosne feriepenge og et engangstilskud på 1.000 kr. til alle personer, der modtog en offentlig forsørgelsesydelse i april 2020. Derudover indgår udbetalingen af det midlertidige børnetilskud.

Modsat er der ikke skønnet over virkningen på de disponible indkomster af forlængelsen af dagpengeperioden og lønkomensation til virksomhederne. Det er svært at skønne over tiltagenes virkning på befolkningens indkomster, da det blandt andet kræver viden om, hvad de berørte alternativt havde haft af indkomstgrundlag, *jf. boks 2*.

Boks 1

Midlertidige indkomstelementer i 2020

Indkomsterne i 2020 var påvirket af en række midlertidige indkomstelementer. Det omfatter blandt andet det midlertidige børnetilskud, som blev indført med tilbagevirkende kraft fra medio 2019, men først blev udbetalt i 2020. Derved havde det midlertidige børnetilskud også større betydning for indkomsterne i 2020, end hvis der alene var udbetalt midlertidigt børnetilskud vedrørende 2020.

Derudover blev der gennemført en række midlertidige tiltag i 2020, der havde til formål at holde hånden under dansk økonomi under coronapandemien. Det var muligt at få udbetalt tre uger af de feriepenge, som blev indefrosset i forbindelse med overgangen til det nye feriesystem. Og der blev udbetalt et engangstilskud på 1.000 kr. til alle, der i april 2020 modtog en offentlig forsørgelsesydelse, herunder dagpenge, kontanthjælp, SU, folke- og førtidspension.

Midlertidigt børnetilskud

I 2020 blev der udbetalt et midlertidigt børnetilskud til børnefamilier omfattet af kontanthjælpsloftet. Det midlertidige børnetilskud udgjorde mellem 550 kr. og 700 kr. pr. barn samt et tillæg til enlige forsørgere. Børnefamilierne kunne dog maksimalt få det i børnetilskud, som de mistede som følge af indførelsen af kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen.

Ydelsen blev vedtaget i december 2019 med bagudrettet virkning, hvormed der i første kvartal 2020 blev udbetalt midlertidigt børnetilskud for perioden fra august 2019 samtidig med udbetalingen for første kvartal i 2020.

Det kan bemærkes, at det ud fra det datagrundlag, som Økonomiministeriet har adgang til, ikke er muligt entydigt at opdele udbetalingen af midlertidigt børnetilskud i 2020, således at den del, der er tildelt bagudrettet for 2019, adskilles fra den del, der er tildelt for 2020.

Boks 1 (fortsat)**Midlertidige indkomstelementer i 2020***Udbetaling af indefrosne feriepenge*

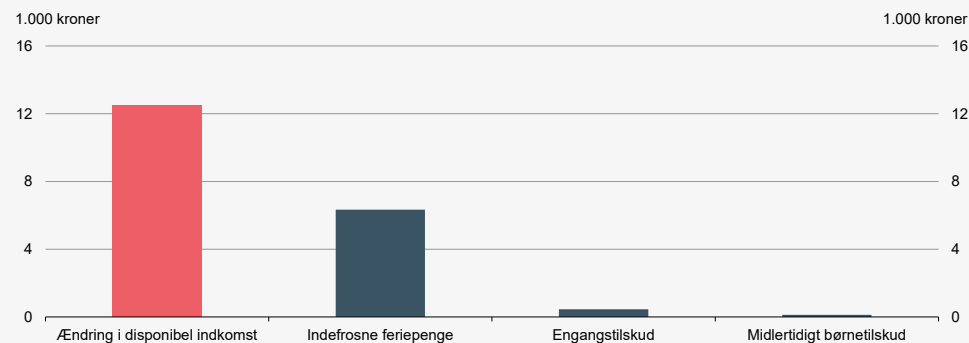
I forbindelse med overgangen til et nyt feriesystem med samtidighedsferie fra september 2020, blev lønmodtagernes optjente ferie for perioden fra 1. september 2019 til 31. august 2020 indefrosset i Lønmodtagernes Fond for Tilgodehavende Feriemidler med henblik på udbetaling, når personen når folkepensionsalderen eller af andre grunde forlader arbejdsmarkedet.

I lyset af den økonomiske situation under coronapandemien blev det imidlertid besluttet ad to omgange, at de indefrosne feriemidler kunne udbetales til befolkningen. I efteråret 2020 fik lønmodtagere mulighed for at søge om udbetaling af feriemidler optjent i perioden 1. september 2019 til 31. marts 2020, svarende til tre ugers ferie, mens de fik mulighed for at få udbetalt de resterende feriemidler fra ultimo marts 2021. Der var således tale om en fremrykket udbetaling af egne optjente midler. I 2020 anmodede ca. 2,3 mio. lønmodtagere om udbetaling af 51,6 mia. kr. før skat i indefrosne feriepenge.

Engangstilskud på 1.000 kr.

I efteråret 2020 blev der automatisk udbetalt et engangstilskud på 1.000 kr. til ca. 2,2 mio. personer, der modtog en forsørgelsesydelse i april 2020. Engangstilskuddet var skattefrit og blev undtaget i opgørelser af personlig indkomst, så det ikke havde betydning for eventuelle ydelser på udbetalingstidspunktet.

Samlet set medførte de midlertidige indkomstelementer, at den gennemsnitlige disponible indkomst i faste priser steg med ca. 6.900 kr. ud af den samlede stigning på ca. 12.000 kr. i 2020. Det kan hovedsageligt tilskrives indefrosne feriepenge, *jf. figur a.*

Figur a**Midlertidige indkomstelementers betydning for gennemsnitlig disponibel indkomst, 2020**

Anm.: Familieækvivaleret indkomster. Udbetalte indefrosne feriepenge indgår efter ATP-bidrag og en beregnet skat heraf.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I perioden fra 1994 til 2020 har den gennemsnitlige årlige realvækst i de disponible indkomster udgjort ca. 1,9 pct. pr. år, hvilket især kan tilskrives stigende lønindkomster, *jf. tabel 1.*

Fremgangen i lønindkomsten afspejler både reallønsvækst og en øget beskæftigelse. Reallønsvæksten fører via satsreguleringsmekanismen til en stigning i indkomstoverførslerne, men da der over perioden samtidig har været et fald i antallet af overførselsmodtagere har udviklingen i overførslerne samlet set ikke bidraget nævneværdigt til stigningen i de gennemsnitlige disponible indkomster fra 1994 til 2020.

Når lønindkomsterne stiger, vil det alt andet lige indebære øgede indkomstskatter, og dermed vil indkomstskatter isoleret set bidrage negativt til realvæksten i disponibel indkomst. I perioden er indkomstskatterne imidlertid blevet sænket ad flere omgange, og det har betydet, at bidraget fra skat på personlig indkomst har reduceret væksten i disponibel indkomst i mindre grad, end hvis skatte-reglerne var forblevet uændret.

Tabel 1
Bidrag til realvækst i disponibel indkomst

	1994-2020	2019-2020
	----- Pct. pr. år -----	
Lønindkomst	1,3	4,2
- heraf udbetaling af indefrosne feriepenge (før skat)	0,2	3,8
Virksomhedsindkomst	0,0	0,2
Private pensioner	0,2	0,2
Anden privat indkomst	0,0	0,0
Privat indkomst	1,6	4,7
Overførsler	0,0	1,0
Personlig indkomst	1,6	5,7
Skat af personlig indkomst	-0,4	-2,1
- heraf skat af udbetalte indefrosne feriepenge	-0,1	-1,5
Personlig indkomst efter skat	1,2	3,5
Renteindtægter	-0,1	-0,3
Renteudgifter	0,3	0,6
Afkast af egen bolig	0,4	0,4
Aktieindkomst	0,3	0,8
Anden kapitalindkomst	0,0	0,1
Kapitalindkomst	0,8	1,6
Skat af kapitalindkomst	-0,2	-0,4
Kapitalindkomst efter skat	0,6	1,2
Pensionsindbetaling mv.	0,0	-0,1
Ækvivaleret disponibel indkomst	1,9	4,6

Anm.: Skat af personlig indkomst, kapitalindkomst og pensionsindbetalinger reducerer isoleret set den disponible indkomst i det enkelte år. Hvis den personlige indkomst stiger over en periode, hvor skattereglerne ikke ændres, vil skat af personlig indkomst isoleret set bidrage til at reducere væksten i perioden. Udbetalte indefrosne feriepenge indgår efter ATP-bidrag og en beregnet skat heraf.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Stigningen i de disponible indkomster var forholdsvis høj i 2020, svarende til en stigning i den gennemsnitlige disponible indkomst på 4,6 pct. Det skal især ses i lyset af udbetalingen af indefrosne feriepenge, idet udbetalingen efter skat isoleret set bidrog med en stigning på 2,3 pct.-point. Ses der bort fra de udbetalte indefrosne feriepenge er stigningen i de disponible indkomster derfor 2,3 pct. fra 2019 til 2020.

Øget kapitalindkomst bidrog til udviklingen i disponibel indkomst med 1,6 pct.-point i 2020. Udviklingen er særligt drevet af højere aktieindkomst, som skal ses i lyset af fremgangen på aktiemarkederne i 2020. Fremgangen i aktiekurserne fortsatte efter et betydeligt fald i foråret 2020, der var drevet af stor usikkerhed på markederne i starten af coronapandemien. Efterfølgende bredte der sig stigende optimisme om udsigterne til højere indtjening og aftagende usikkerhed, som bidrog til at trække aktiemarkederne op.

Boks 2

Lønkompensationsordningen

Foruden de ekstraordinære udbetalinger blev der også igangsat en række kompensationsordninger målrettet erhvervslivet under coronapandemien. Disse ordninger omfatter både diverse likviditetsordninger og lønkompensationsordningen.

Lønkompensationsordningen var rettet mod den del af erhvervslivet, der i en periode enten direkte blev tvangslukket eller midlertidigt ikke havde incitament til at fortsætte deres aktiviteter. Analyser i *Økonomisk Redegørelse*¹ peger på, at størstedelen af de hjemsendte i ordningen forblev i beskæftigelse efter genåbningen af samfundet, og at få efterfølgende blev ledige. Det peger på, at lønkompensationsordningen har bidraget til, at flere har bevaret tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Knap 300.000 personer blev på et tidspunkt i løbet af 2020 hjemsendt fra deres arbejde via lønkompensationsordningen. Det er svært at pege på, i hvor høj grad lønkompensationsordningen har haft indflydelse på befolkningens indkomster. Det kræver viden om, hvad de berørte af ordningen alternativt havde haft af indkomstgrundlag, hvis de i fraværet af ordningen havde mistet deres job. Det er endvidere ikke er muligt at pege på hvilke personer, der ville have mistet jobbet i en situation uden coronapandemi.

Lønkompensationsordningen har således holdt hånden under mange jobs, men der er tegn på, at langt de fleste ikke nødvendigvis ville have mistet deres arbejde. Borgensgaard² finder, at lønkompensationsordningen forhindrede mindst 10.400 afskedigelser, mens Bennedsen et al.³ finder, at ordningen forhindrede ca. 80.000 afskedigelser. Borgensgaard finder ligeledes, at det især omfattede nyansattes job.

Især lønmodtagere med de laveste lønninger mistede deres arbejde i løbet af foråret 2020. Samtidig blev lønkompensationsordningen mest benyttet blandt lønmodtagere i den nedre del af lønfordelingen. Det kan hænge sammen med, at de arbejdsfunktioner og brancher, som lønmodtagere med lave lønninger var ansat i, i høj grad var omfattet af nedlukningen, men også at deres jobmatch formentligt var mindre værd for virksomhederne. Hvis det sidstnævnte er tilfældet, kan lønkompensationsordningen i højere grad have været med til at holde hånden under lavtlønnede jobs. Blandt lønmodtagere med relativt høje lønninger blev væsentligt færre hjemsendt med lønkompensation og få mistede deres job, *jf. figur a*.

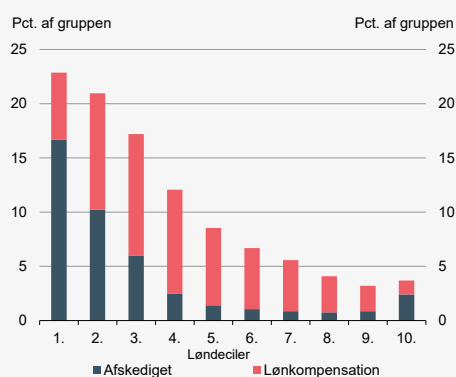
¹ Økonomisk Redegørelse december 2020 (boks 5.1) samt Økonomisk Redegørelse maj 2021 (figur 5.6)

² Job Retention during the Covid-19 Pandemic, Danmarks Nationalbank, working paper, 2022

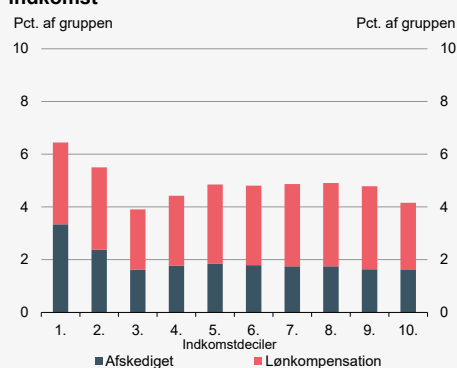
³ Preserving job matches during the COVID-19 pandemic: firm-level evidence on the role of government aid, 2020

Boks 2 (fortsat) Lønkompenationsordningen

Figur a
Afskadede og personer omfattet af lønkompenation opdelt efter løn

Figur b
Afskadede og personer omfattet af lønkompenation opdelt efter disponibel indkomst

Anm.: Figurerne tager udgangspunkt i lønmodtagerbeskæftigede i BFL i marts 2020. Personer betegnedes som afskadedet, hvis de ikke optræder i BFL maj 2020, og indgår i lønkompenation, hvis de optræder i lønkompenationsdatasættet for uge 22 i 2020. Nogle kan derfor også selv have forladt deres arbejde, herunder som følge af tilbagetrækning. Studerende medregnes i figurerne, men har ikke væsentlig betydning for resultaterne.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

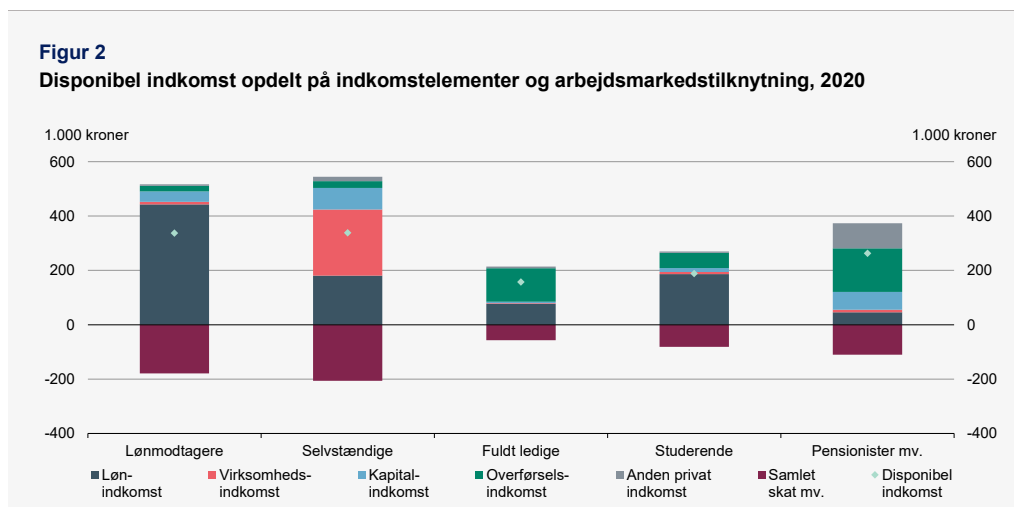
Andelen af afskadede personer og personer omfattet af lønkompenation opdelt på disponibel indkomst adskiller sig ved at være langt mere ligeligt fordelt, end når der ses på lønfordelingen. Det skal blandt andet ses i lyset af, at den nederste del af indkomstfordelingen i relativt set højere grad omfatter studerende og ledige, som ikke eller i mindre grad indgår i lønfordelingen. Der er dog tegn på, at andelen af personer, der blev afskadedet, var en smule højere i de nederste indkomstdeciler, jf. figur b.

Der er en række forskellige faktorer, der påvirker enkeltpersoners disponible indkomster, som medfører forskellige indkomster på tværs af befolkningen. Eksempelvis har forskelle i præferencer for arbejde og fritid, midlertidige indkomstudsving som følge af ledighed eller sygdom samt naturlig variation over livet betydning for den enkeltes disponible indkomst.

Arbejdsmarkedstilknytning har stor betydning for niveauet og sammensætningen af disponibel indkomst. Personer i beskæftigelse har i gennemsnit større disponible indkomster end personer uden for arbejdsmarkedet. Lønindkomst udgør størstedelen af lønmodtageres indkomst, mens løn- og virksomhedsindkomst udgør hovedparten af selvstændiges indkomst.

En lønmodtager havde i gennemsnit en disponibel indkomst på ca. 337.000 kr. i 2020, mens den disponible indkomst for en fuldt ledig i gennemsnit udgjorde ca. 157.000 kr. i 2020. Til sammenligning udgjorde den gennemsnitlige markedsindkomst før skat ca. 496.000 kr. for lønmodtagere og ca. 91.000 kr. for fuldt ledige i 2020, *jf. figur 2*. Markedsindkomst omfatter familieækvivaleret erhvervsindkomst, kapitalindkomst og anden privat indkomst.

Markedsindkomsterne er lavere for personer uden for beskæftigelse, men ydelsessystemet og skattesystemet har en betydelig omfordelende effekt. Forskellen på indkomsterne for beskæftigede og ikke-beskæftigede er derfor mindre målt ved disponibel indkomst end målt ved markedsindkomster.

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. *Lønmodtagere* omfatter fuldtidsbeskæftigede, deltidsansatte og delårsbeskæftigede. *Pensionister mv.* omfatter folkepensionister, førtidspensionister, personer på efterløn mv. Børn, delårsbeskæftigede og personer med ukendt forsørgelsesgrundlag er ikke vist i figuren. Lønindkomsten er opgjort ekskl. arbejdsgiveradministrerede pensionsindbetalinger. Fradrag for private pensionsindbetalinger indgår under *samlet skat mv.*, mens private pensionsudbetalinger indgår under *anden privat indkomst*.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

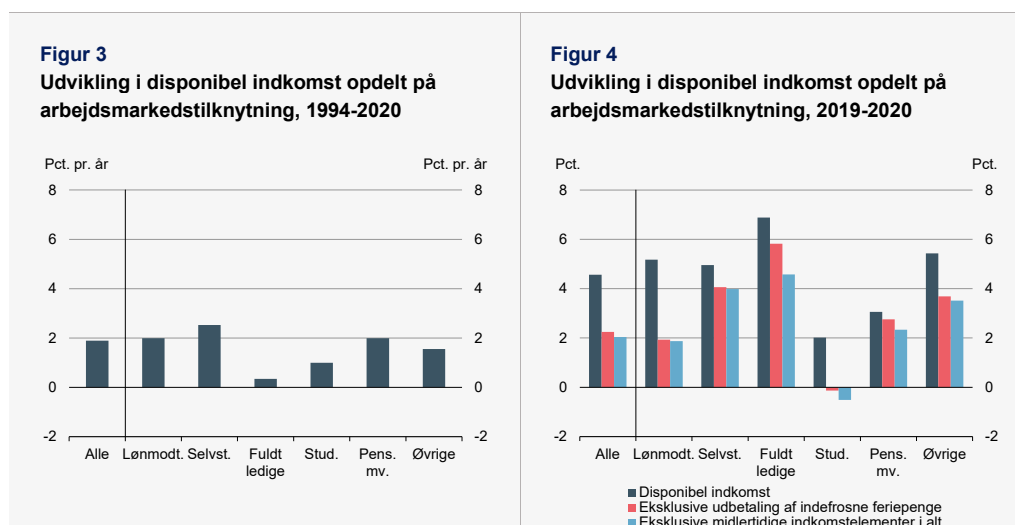
Sammensætningen af de disponible indkomster er påvirket af familiemedlemmers indkomster. Eksempelvis skyldes den store andel af lønindkomst blandt selvstændige hovedsageligt familie-medlemmers lønindkomst frem for egen lønindkomst. Det samme gør sig gældende for studerende, hvor størstedelen af lønindkomsten, især blandt hjemmeboende studerende, skyldes forældres eller samboendes lønindkomst. Det fremgår af *bilag 2*, hvor de ikke-ækvivalerede indkomster er opdelt på arbejdsmarkedstilknytning.

Siden 1994 har den gennemsnitlige årlige realvækst været højest for de selvstændige, hvor realvæksten udgjorde ca. 2,5 pct. pr. år. Også blandt lønmodtagere og pensionister mv. har den årlige realvækst været en smule højere end for befolkningen samlet set, *jf. figur 3*.

Den gennemsnitlige årlige realvækst har været lavest for de fuldt ledige, hvor de disponible indkomster er steget ca. 0,3 pct. pr. år. Det skal både ses i lyset af, at der er gennemført en række

stramninger af de offentlige ydelser siden 1994, fx forkortelsen af dagpengeperioden, og at sammensætningen af gruppen af fuldt ledige er ændret.

Fra 1994 til 2020 er andelen af fuldt ledige i befolkningen reduceret fra ca. 5,1 pct. til 3,0 pct.⁴ Samtidig er andelen af dagpengemodtagere blandt de fuldt ledige reduceret. Da dagpengemodtagere generelt har en højere indkomst end kontanthjælpsmodtagere mv., medfører den lavere andel af dagpengemodtagere isoleret set, at den gennemsnitlige indkomst blandt fuldt ledige er reduceret.

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. *Lønmodtagere* omfatter fuldtidsbeskæftigede, deltidsansatte og delårsbeskæftigede. *Pensionister mv.* omfatter folkepensionister, fortidspensionister og personer på efterløn. *Øvrige* omfatter personer med ukendt forsørgelsesgrundlag. Arbejdsmarkedstilknytning fremgår for alle over 18 år. *Midlertidige indkomstelementer* omfatter indefrosne feriepenge, engangstillæg på 1.000 kr. og midlertidigt børnetilskud.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Fra 2019 til 2020 var realvæksten i disponibel indkomst størst for de fuldt ledige med en stigning på ca. 6,9 pct., jf. figur 4. Det kan hovedsageligt tilskrives en ændret sammensætningen af gruppen, idet en større andel af de fuldt ledige var dagpengemodtagere i 2020 end i 2019. Det skyldes dels stigningen i ledigheden i 2020, som især medførte en stigning i antallet af dagpengemodtagere, og dels at dagpengeperioden blev midlertidigt forlænget i 2020 og 2021.

Også lønmodtagere oplevede en fremgang i disponibel indkomst i 2020, der var højere end den gennemsnitlige vækst for befolkningen. For lønmodtagere skal fremgangen i disponibel indkomst på 5,2 pct. især ses i lyset af udbetaling af indefrosne feriepenge. Når der ses bort fra udbetaling af indefrosne feriepenge, steg de disponible indkomster med 1,9 pct. for lønmodtagere, dvs. omtrent svarende til den gennemsnitlige årlige stigning over hele perioden 1994-2020.

Udbetaling af indefrosne feriepenge havde også forholdsvis stor betydning for indkomstudviklingen blandt studerende. Hvis der ses bort fra udbetaling af indefrosne feriepenge, oplevede studerende en

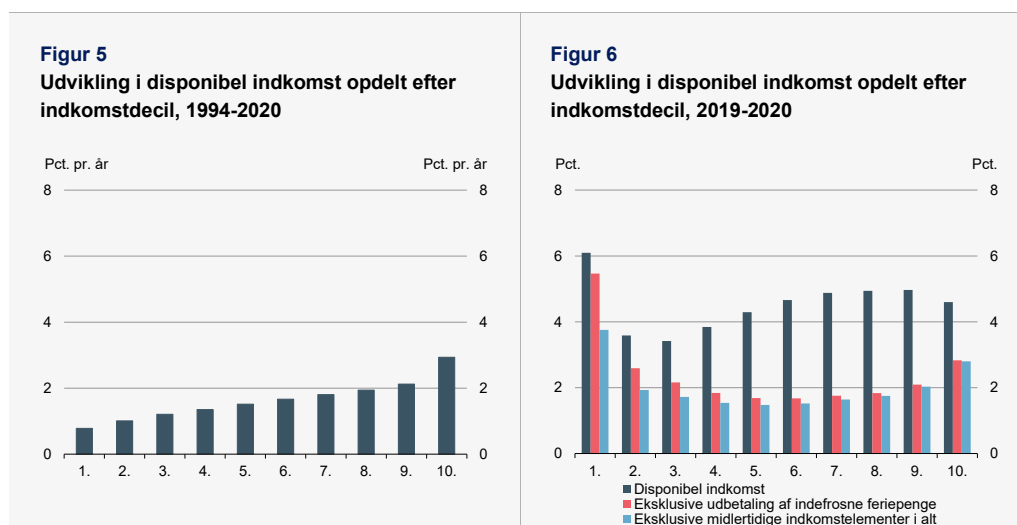
⁴ I samme periode er nettoledigheden faldet fra 11,8 pct. af arbejdsstyrken i 1994 til 4,2 pct. af arbejdsstyrken i 2020.

lille reduktion i den disponible indkomst i 2020. Det hænger sammen med lavere lønindkomst fra studiejobs under nedlukningerne samt mindrereguleringen af SU, som indebar, at SU'en blev reguleret med 0,3 pct.-point og 0,4 pct.-point mindre end satsreguleringsprocenten i henholdsvis 2014 og 2015, og årligt blev reguleret med 0,75 pct.-point mindre end satsreguleringsprocenten i perioden fra 2016 til 2021.

For selvstændige steg den gennemsnitlige disponible indkomst ca. 5,0 pct. fra 2019 til 2020. Heraf kan ca. 4 pct.-point tilskrives en fremgang i virksomhedsindkomst blandt de selvstændige. Det kan hænge sammen med, at der under coronapandemien blev indført en række hjælpepakker målrettet virksomheder for at holde hånden under dansk økonomi.

Det bemærkes, at Danmarks Statistik finder en lavere stigning i disponibel indkomst for selvstændige på 2,4 pct. i 2020. Det skyldes blandt andet, at opgørelsen af disponibel indkomst og afgrænsningen af selvstændige er anderledes i Danmarks Statistiks opgørelse. Eksempelvis grupperes folkepensionister som selvstændige af Danmarks Statistik, hvis virksomhedsindkomsten er større end pensionen, hvorimod alle personer over folkepensionsalderen indgår under *pensionister mv.* i denne analyse.

De disponible indkomster er steget i alle indkomstdeciler fra 1994 til 2020. Den gennemsnitlige disponible indkomst er steget mest i 10. indkomstdecil, hvor den årlige realvækst udgjorde ca. 2,9 pct. pr. år. Den disponible indkomst er steget mindst i 1. indkomstdecil med en realvækst på ca. 0,8 pct. pr. år, *jf. figur 5.*

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. Midlertidige indkomstelementer omfatter indefrosne feriepenge, ngangstillæg på 1.000 kr. og midlertidigt børnetilskud.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag

I 2020 steg den gennemsnitlige disponible indkomst ligeledes på tværs af indkomstdeciler. De disponible indkomster er steget med mellem 3,4 pct. og godt 6 pct. i alle indkomstdecilerne i 2020, *jf. figur 6.*

De midlertidige indkomstelementer har relativt stor betydning for stigningen i de disponible indkomster i alle indkomstdeciler. I 1. indkomstdecil har især engangstilskud til overførselsmodtagere og midlertidigt børnetilskud haft betydning for udviklingen, mens især udbetaling af indefrosne feriepenge har haft betydning i 2.-10. indkomstdecil. I 4. til 9. indkomstdecil kan mere end halvdelen af realvæksten således tilskrives udbetaling af indefrosne feriepenge.

Nogle personer i den nederste del af 1. indkomstdecil har negative disponible indkomster som følge af negativ kapitalindkomst eller negativ virksomhedsindkomst. I 2020 skal den forholdsvis store stigning i de disponible indkomster eksklusiv de midlertidige indkomstelementer blandt personer i 1. indkomstdecil blandt andet ses i lyset af en reduktion af de negative kapitalindkomster – særligt i 1. percentil. Det afspejler den generelle fremgang på aktie- og kapitalmarkederne i 2020, som betød, at færre personer led store tab, og at flere opnåede store gevinster.

Derudover dækker indkomstfremgangen i 1. indkomstdecil også over en ændret sammensætning af personerne i gruppen i 2020. Således steg andelen af personerne i 1. indkomstdecil, der modtog dagpenge på et tidspunkt i løbet af året. Samtidig faldt andelen af personer, der modtog kontanthjælp i løbet af året, som er en lavere ydelse end dagpenge.

Indkomstudviklingen i 1. indkomstdecil er også påvirket af en stigende andel studerende og en lavere andel af personer, som er klassificeret med arbejdsmarkedsknytningen *øvrige*, da studerende i 1. indkomstdecil i gennemsnit har en større disponibel indkomst end *øvrige* i 1. indkomstdecil. Sidstnævnte omfatter blandt andet personer med ukendt forsørgelsesgrundlag, sæsonarbejdere og personer, der er udrejst af landet en del af året mv. Udviklingen skal formentligt ses i lyset af coronapandemien, som betød, at unge voksne havde begrænsede muligheder for udenlandsrejser og høj-skoleophold i forbindelse med sabbatår, hvilket var medvirkende til det øgede studieoptag i 2020.

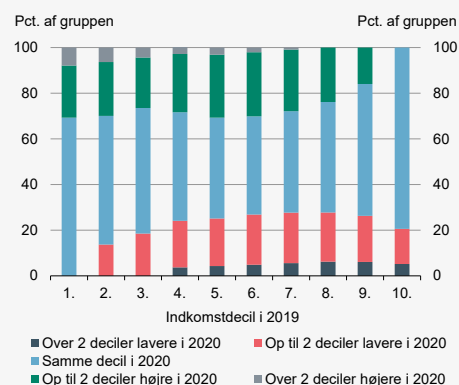
Det er også værd at notere sig, at indkomstudviklingen opdelt på indkomstdeciler ikke afspejler den indkomstudvikling, som konkrete personer oplever fra år til år. Indkomstmobiliteten gennem livet betyder, at det ofte ikke er de samme personer, der befinder sig i et givent indkomstdecil fra det ene år til det næste.

Indkomstændringer fra år til år kan skyldes den naturlige udvikling gennem livet, hvor man skifter fra at bo hjemme til at være udeboende studerende, i beskæftigelse og siden trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Det kan også hænge sammen med midlertidige indkomstsving som følge af ledighed, sygdom mv. Desuden kan ændringer i familie- og samlivsforhold have betydning for udviklingen i de målte disponible indkomster.

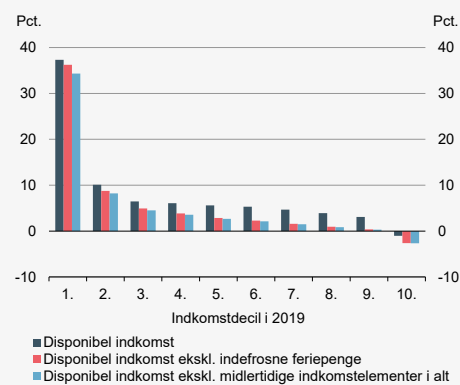
Godt 31 pct. af personerne, som var i 1. indkomstdecil i 2019, var placeret et eller flere indkomstdeciler højere i indkomstfordelingen i 2020, mens ca. 21 pct. af de personer, som var i 10. indkomstdecil i 2019, var et eller flere indkomstdeciler lavere året efter, *jf. figur 7*.

En større andel af personerne i 1. og 10. indkomstdecil forbliver i samme indkomstdecil året efter sammenlignet med resten af indkomstfordelingen. Det skal ses i lyset af størrelsen på det indkomstinterval, som et indkomstdecil dækker over. Det kræver gennemsnitlig set en mindre indkomstændring, at rykke fra 5. til 6. indkomstdecil, end det gør for at rykke fra 1. til 2. indkomstdecil. Samtidig er det ikke muligt at blive placeret lavere for personer i 1. indkomstdecil eller højere for personer i 10. indkomstdecil.

Figur 7
Mobilitet i indkomstfordelingen fra 2019 til 2020 opdelt på indkomstdeciler i 2019

Figur 8
Udvikling i disponibel indkomst opdelt på placering i indkomstdeciler i 2019, 2020

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. *Midlertidige indkomstelementer* omfatter indefrosne feriepenge, engangstillæg på 1.000 kr. og midlertidigt børnetilskud. Alle personer, som var i befolkningen i både 2019 og 2020, indgår.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Når den gennemsnitlige indkomstudvikling opgøres for personer, som i 2019 var placeret i et givent indkomstdecil, så er stigningen i den disponible indkomst højest for personer, der var placeret i 1. indkomstdecil i 2019, svarende til en stigning på 37 pct. fra 2019 til 2020, *jf. figur 8*.

Den relativt høje indkomststigning blandt personer, der var placeret i 1. indkomstdecil i 2019, skyldes, at mange er studerende eller midlertidigt ledige, som opnår en relativt høj indkomstfremgang ved overgang til beskæftigelse. Til sammenligning havde personer, der var placeret i 10. indkomstdecil i 2019, i gennemsnit et fald i disponible indkomst på 1 pct. i 2020, hvilket blandt andet kan skyldes, at mange har en relativt høj indkomst i de sidste år inden tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Den gennemsnitlige indkomstudvikling i 2020 var således højere for de konkrete personer, der var i 1. indkomstdecil i 2019 (figur 8), end udviklingen i den gennemsnitlige disponible indkomst blandt alle personer i 1. indkomstdecil i 2020 sammenlignet med den gennemsnitlige disponible indkomst blandt alle personer i 1. indkomstdecil i 2019 (figur 6).

2. Udvikling i indkomstforskellene

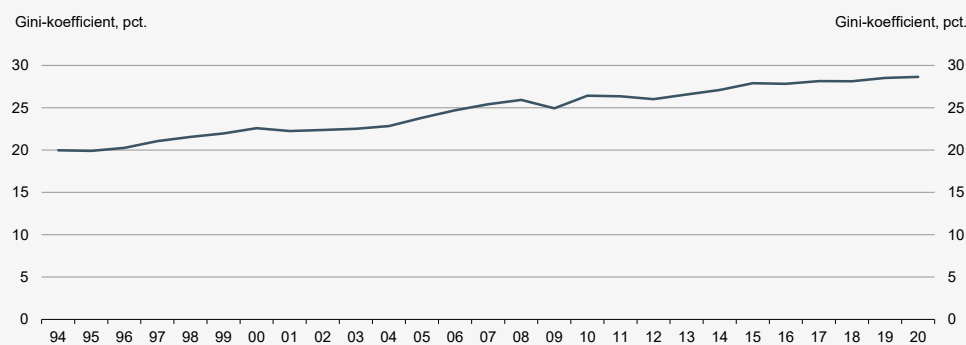
En større indkomstfremgang i toppen end i bunden af indkomstfordelingen har resulteret i, at indkomstforskellene er steget siden midten af 1990'erne. Stigningen har været en smule mindre i perioden efter finanskrisen end før.

Der er mange faktorer, der har bidraget til, at indkomstforskellene er steget siden 1994. Eksempelvis har demografiske og strukturelle forhold bidraget til udviklingen. Det hænger blandt andet sammen med flere studerende, der har forholdsvis små indkomster, samt et højere uddannelsesniveau i befolkningen, der har bidraget til højere produktivitet og derved højere indkomster for personer i beskæftigelse, *jf. Ulighedssrederegørelsen 2021*.

Derudover er der gennemført lavere skat på arbejde og reduktioner af overførselsydelse ad flere omgange siden 1994 med henblik på at øge incitamenterne til at arbejde. Det har medvirket til, at der er større forskelle i indkomst mellem personer i beskæftigelse og personer uden for beskæftigelse, herunder ledige og personer uden for arbejdsstyrken.

Indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten er steget fra ca. 20,0 pct. i 1994 til ca. 28,6 pct. i 2020, svarende til en stigning på 8,7 pct.-point, *jf. figur 9*. Gini-koefficienten steg med 0,12 pct.-point i 2020, hvilket er en forholdsvis lille stigning sammenlignet med den gennemsnitlige årlige stigning på 0,33 pct.-point pr. år fra 1994 til 2020.

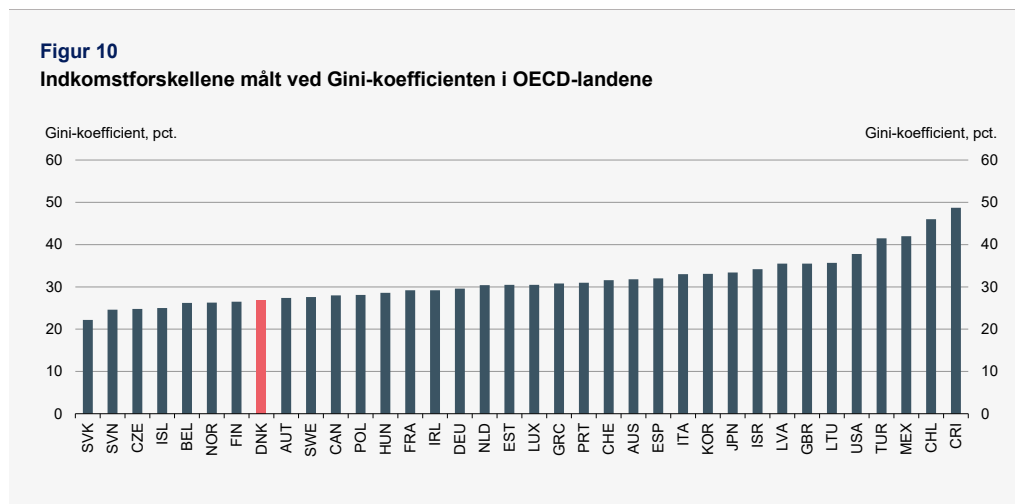
Figur 9
Indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, 1994-2020

Anm.: Familieækvivalerede indkomster.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Til trods for de stigende indkomstforskelle i de seneste årtier, er Danmark fortsat kendetegnet ved små indkomstforskelle i en international sammenligning. Danmark er blandt de OECD-lande, hvor indkomstforskellene er mindst. Blandt sammenlignelige lande har blandt andet Norge og Finland mindre indkomstforskelle målt ved Gini-koefficienten, mens indkomstforskellene i Sverige er en smule større, *jf. figur 10*.

Anm.: Data er fra seneste år (2017, 2018, 2019, 2020 og 2021). For Danmark er data fra 2019. OECD's tal afviger fra de nationale tal for Danmark.

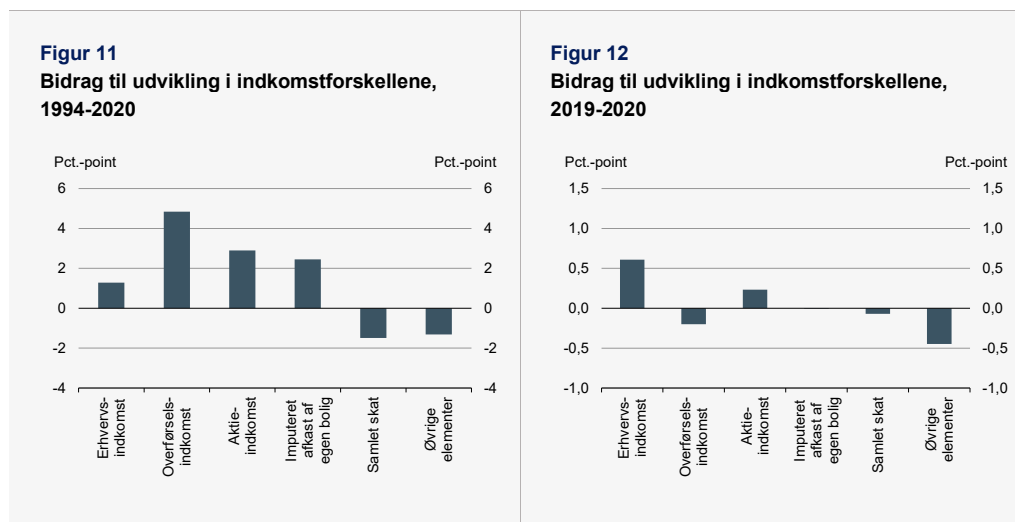
Kilde: OECD's *Income Distribution Database*.

Det er muligt at dekomponere udviklingen i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten i bidrag fra de indkomstelementer, som den disponible indkomst er sammensat af. Derved opnås et indblik i, hvordan udviklingen i indkomstelementerne har bidraget til stigningen i indkomstforskellene.

Knap 5 pct.-point af den samlede stigning i indkomstforskellene på 8,7 pct.-point siden 1994 kan henføres til udviklingen i overførselsindkomsterne, som dermed bidrog mest til udviklingen i indkomstforskellene, *jf. figur 11*.

Bidraget fra overførselsindkomsterne hænger sammen med, at overførslerne udgør en mindre andel af de disponible indkomster i 2020 end i 1994. Overførsler er omfordelende, og reduktionen i overførslernes andel af disponibel indkomst er mekanisk medvirkende til, at overførslerne i mindre grad bidrager til at reducere indkomstforskellene. Overførslernes lavere andel af disponibel indkomst skal især ses i lyset af lavere ledighed, men også af initiativer, der har reduceret forsørgelsesydelse, fx mindreregulering af overførselsindkomster og indførelsen af lavere ydelser til personer, der kun kortvarigt har opholdt sig i Danmark (SHO-ydelse).

Aktieindkomst og imputeret afkast af egen bolig har også bidraget til at øge indkomstforskellene med henholdsvis ca. 2,8 pct.-point og 2,4 pct.-point fra 1994 til 2020.

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. *Øvrige elementer* omfatter nettorenteudgifter, udbetalinger fra privat pension, indbetaling til pension mv. Bidrag beregnes som beskrevet i *Ulighedssedregørelsen 2020* (metode 2).

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

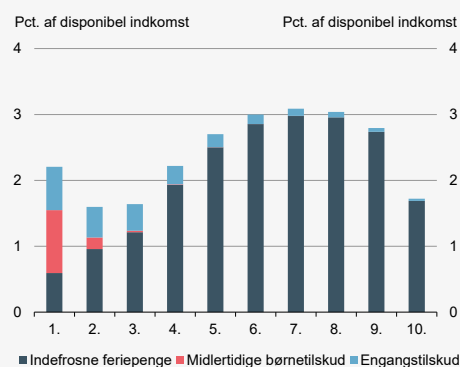
Hovedparten af stigningen i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten på 0,12 pct.-point fra 2019 til 2020 er drevet af udviklingen i erhvervsindkomsterne, som bidrog med ca. 0,6 pct.-point. Udviklingen i overførselsindkomsten bidrog modsat til at reducere indkomstforskellene, svarende til et bidrag på -0,2 pct.-point, *jf. figur 12*.

Bidragene fra erhvervsindkomst og fra overførselsindkomst skal ses i lyset af de midlertidige indkomstelementer i 2020. Overførslerne steg blandt andet som følge af det midlertidige børnetilskud og engangstilskuddet, som hovedsageligt tilfaldt personer i den nederste del af indkomstfordelingen. Det bidrog til at reducere indkomstforskellene en smule. Det midlertidige børnetilskud havde størst betydning for indkomsterne i 1. indkomstdecil, hvor det udgjorde ca. 1 pct. af de disponible indkomster, mens engangstilskuddet udgjorde 0,7 pct. af den disponible indkomst i 2020.

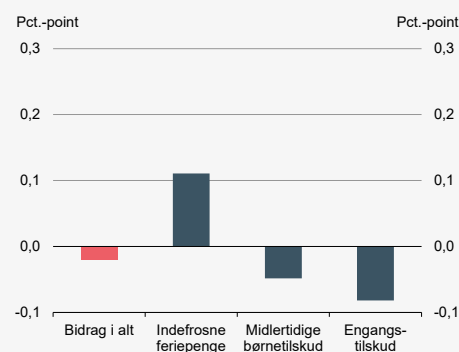
Tilsvarende bidrog udbetalingen af indefrosne feriepenge til at øge erhvervsindkomsten, særligt i den øverste halvdel af indkomstfordelingen. Det skyldes blandt andet, at størrelsen på de udbetalte feriepenge afhænger af beskæftigelsesgrad og løn i det foregående år. Det bidrog modsat til at øge de målte indkomstforskelle i 2020.

Udbetalingen af indefrosne feriepenge havde især betydning i den øvre halvdel af indkomstfordelingen, hvor den udgjorde den største andel af den disponible indkomst i 7. og 8. indkomstdecil, svarende til godt 3 pct. af de disponible indkomster, *jf. figur 13*. Det kan i den forbindelse bemærkes, at den opgjorte fordeling afspejler de *udbetalte* indefrosne feriepenge, og fordelingen kan således også være påvirket af, hvem der har valgt *ikke* at få feriepengene udbetalt.

Figur 13
Midlertidige indkomstelementers andel af disponible indkomster opdelt på indkomstdeciler, 2020

Figur 14
Midlertidige indkomstelementers betydning for indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, 2020

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. Indefrosne feriepenge indgår efter ATP-bidrag og imputeret skat. Bidrag til udviklingen i indkomstforskellene fra midlertidige indkomstelementer er beregnet som forskellen mellem Gini-koefficienten i 2020 og Gini-koefficienten af den disponible indkomst ekskl. den pågældende overførsel.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

De midlertidige indkomstelementer bidrog samlet set til at reducere indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten en smule, svarende til et bidrag på 0,02 pct.-point. Det dækker over, at udbetalingen af indefrosne feriepenge isoleret set bidrog til at øge indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten med 0,11 pct.-point, mens det midlertidige børnetilskud og engangstilskuddet til overførselsmodtagere bidrog til at reducere indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten med henholdsvis 0,05 pct.-point og 0,08 pct.-point, *jf. figur 14*.

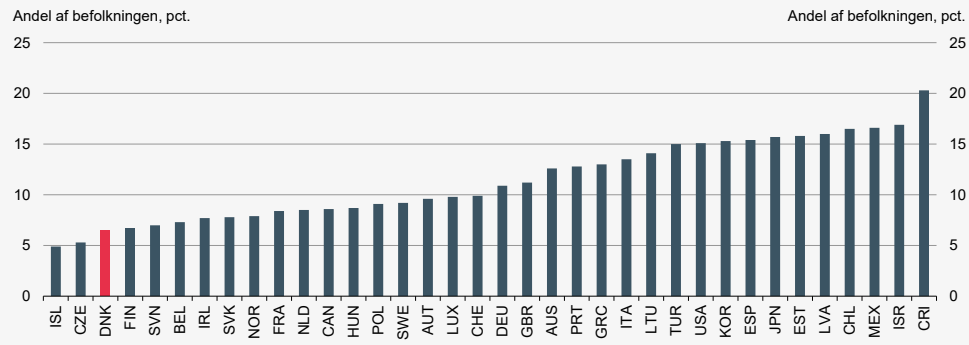
3. Lavindkomstgruppen

Lavindkomstgruppen er et mål som benyttes til at beskrive, hvor stor en andel af befolkningen, der har en *relativ* lav disponibel indkomst. Lavindkomstgruppen er defineret som personer med en familieækvivaleret disponibel indkomst, der er mindre end halvdelen af medianindkomsten i befolkningen.

Afgrænsningen af lavindkomstgruppen afspejler de relative indkomstforskelle i befolkningen, og opgørelsen afgrænser derfor ikke personer med forbrugsmuligheder under et bestemt nominelt niveau. Det betyder blandt andet, at lavindkomstgruppen kan vokse, selvom alle i befolkningen oplever en real fremgang i indkomsten og dermed en fremgang i forbrugsmulighederne. Det betyder også, at opgørelsen af lavindkomstgruppen ikke er påvirket af inflation, som isoleret set bidrager til at reducere forbrugsmulighederne for husholdningerne.

Set i et internationalt perspektiv udgør lavindkomstgruppen en relativt lille andel af den danske befolkning sammenlignet med den tilsvarende andel i de øvrige OECD-lande. Lavindkomstgruppen udgør kun en lavere andel af befolkningen i Island og Tjekkiet, mens andelen er højere i blandt andet Norge og Sverige, *jf. figur 15*.

Figur 15
Lavindkomstgruppen i OECD-landene

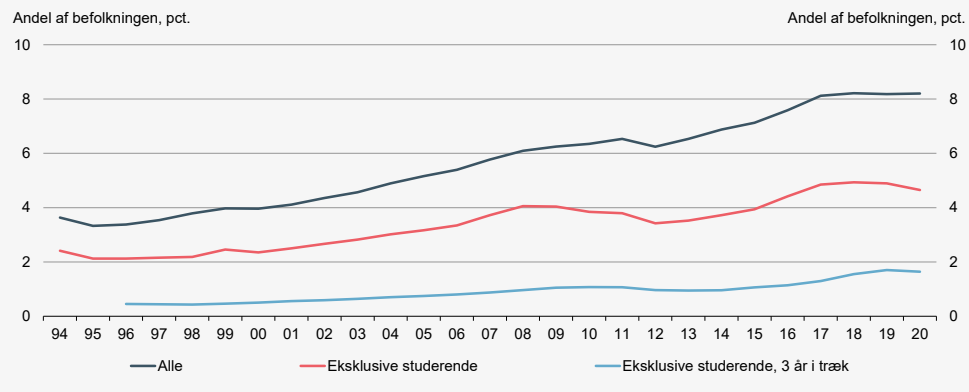

Anm.: Data er fra seneste år (2017, 2018, 2019, 2020 og 2021). For Danmark er data fra 2019. OECD's tal afviger fra de nationale tal for Danmark.

Kilde: OECD's *Income Distribution Database*.

Andelen af befolkningen i lavindkomstgruppen er steget fra 3,6 pct. i 1994 til 8,2 pct. i 2020 (målt med de nationale tal). Lavindkomstgruppen har været omtrent uændret siden 2017, jf. figur 16.

Figur 16
Personer i lavindkomstgruppen, 1994-2020

Anm.: Lavindkomstgruppen omfatter personer med en familieækvivaleret disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen. I *eksklusive studerende* ses bort fra studerende over 18 år og personer i familie med studerende. En familie omfatter personer på samme adresse, som ud fra nærmere definerede kriterier må forventes at have fælles husholdning, jf. *Danmarks Statistiks familiedefinition*.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

En forholdsvis stor del af personerne i lavindkomstgruppen er studerende, som midlertidigt har en relativ lav indkomst, mens de er studieaktive. Efter endt uddannelse kan studerende typisk se frem til en relativ stor indkomstfremgang. Når der ses bort fra studerende over 18 år og personer i familie med studerende, reduceres lavindkomstgruppen betragteligt, og stigningen i lavindkomstgruppen er væsentligt mindre. Lavindkomstgruppen eksklusive studerende er vokset fra 2,4 pct. i 1994 til 4,7 pct. i 2020. Se *bilag 4* for en deltaleret opgørelse af hvilke personer, der befinder sig i lavindkomstgruppen i 2020.

Mange – også ikke-studerende – oplever kun relativ lav indkomst i en begrænset periode, hvorfor der generelt er stor mobilitet ud af lavindkomstgruppen. Det gælder fx personer, der har valgt orlov i en periode, selvstændige, der i en kort periode har en lav indkomst, og ledige, der finder et job. Andelen af befolkningen, som havde været i lavindkomstgruppen 3 år i træk (ekskl. studerende og deres familier) udgjorde ca. 1,6 pct. af befolkningen i 2020.

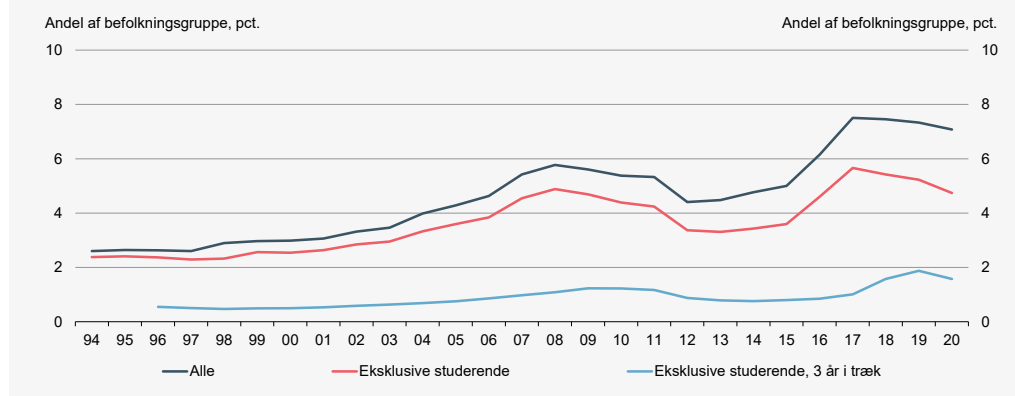
Andelen af børn i lavindkomstgruppen er en smule lavere end for befolkningen under ét. Børn er således en smule underrepræsenterede i lavindkomstgruppen. Den lidt mindre andel af børn i lavindkomstgruppen skal blandt andet ses i lyset af, at en række offentlige ydelser er højere for forsørgere, fx kontanthjælp og boligstøtte, og at forsørgere kan modtage børne- og ungeydelse. Derudover har familier med børn i højere grad en lønindkomst end familier uden børn.

Det kan i øvrigt bemærkes, at der gives hel eller delvis friplads i daginstitution til børn i familier med lave husstandsindkomster. Det økonomiske fripladstilskud indgår dog ikke i opgørelsen af de disponible indkomster.

Siden 1994 er andelen af børn i lavindkomstgruppen steget fra 2,6 pct. i 1994 til 7,1 pct. i 2020, omtrent svarende til udviklingen i lavindkomstgruppen for befolkningen som helhed. Andelen af børn i lavindkomstgruppen er imidlertid reduceret siden 2017, jf. *figur 17*.

Udviklingen siden 2017 skal blandt ses i lyset af udviklingen på arbejdsmarkedet, hvor antallet af kontanthjælpsmodtagere og antallet af børn af kontanthjælpsmodtagere er reduceret gradvist siden midten af 2016.

Figur 17
Børn i lavindkomstgruppen, 1994-2020

Anm.: Lavindkomstgruppen omfatter personer med en ækvivaleret disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten i befolkningen. I *eksklusive studerende* ses bort fra studerende over 18 år og personer i familie med studerende.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I 2020 var der 469.800 personer i lavindkomstgruppen, heraf var 79.500 børn. De midlertidige indkomstelementer i 2020 har samlet set haft en begrænset betydning for udviklingen i lavindkomstgruppen fra 2019 til 2020. Det dækker imidlertid over forskelligrettede virkninger af de midlertidige indkomstelementer.

Engangstilskuddet til overførselsmodtagere og det midlertidige børnetilskud, som begge øgede de disponible indkomster for personer i den nederste del af indkomstfordelingen, bidrog til at reducere antallet af personer i lavindkomstgruppen en smule.

Omvendt bidrog udbetalingen af indefrosne feriepenge til at øge antallet i lavindkomstgruppen, til trods for at udbetalingen øgede de disponible indkomster blandt de personer, som valgte at få sine feriepenge udbetalt. Det skyldes, at udbetalingen af de indefrosne feriepenge særligt øgede de disponible indkomster i midten af indkomstfordelingen, herunder medianindkomsten, hvilket medførte en stigning i lavindkomstgrænsen.

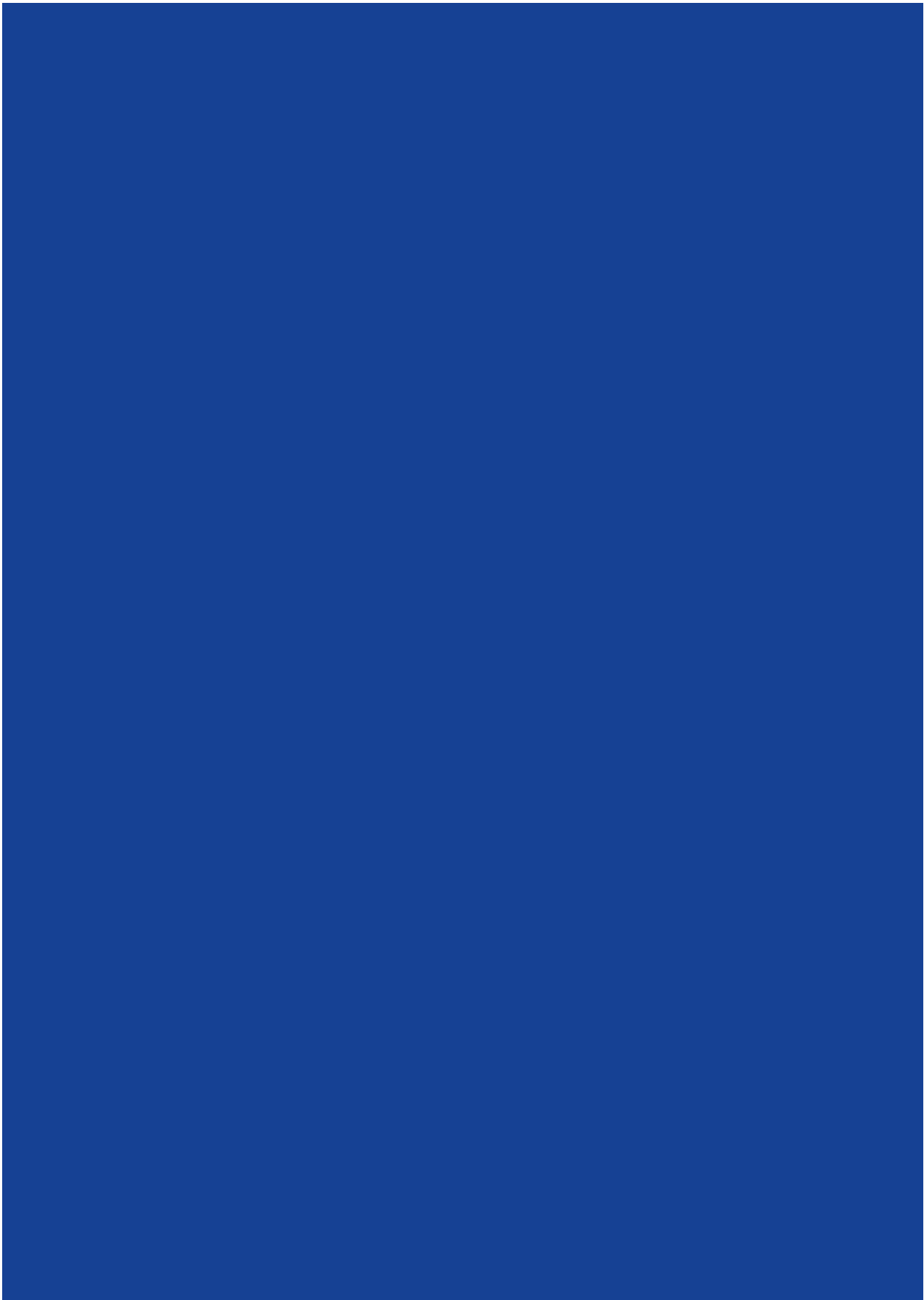
Samlet set bidrog de midlertidige indkomstelementer til at øge antallet af personer i lavindkomstgruppen med 7.900 personer i 2020, men bidrog til at *reducere* antallet af børn i lavindkomstgruppen med 1.700, *jf. tabel 2*.

Tabel 2**Betydningen af midlertidige indkomstelementer for antal personer i lavindkomstgruppen, 2020**

	Medianindkomst, kr.	Antal personer	Antal børn
2020	252.800	469.800	79.500
<i>Heraf bidrag fra:</i>			
- Engangstilskud på 1.000 kr.	400	-4.400	-700
- Midlertidigt børnetilskud	0	-16.200	-10.000
- Udbetaling af indefrosne feriepenge	7.000	28.500	9.000
2020, ekskl. midlertidige indkomstelementer	245.400	461.900	81.100

Anm.: Familieækvivalerede indkomster. Indefrosne feriepenge indgår efter ATP-bidrag og imputeret skat.
Bidragene er beregnet additivt.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Bilag 1 – Sammensætning af disponible indkomster

Boks b.1.1	
Indkomstkompener i beregningen af disponibel indkomst	
Indkomstkompener	Beskrivelse
Lønindkomst	Omfatter honorarer, sygedagpenge og udenlandske personlige indkomster mv. Lønindkomsten er opgjort ekskl. arbejdsgiveradministrerede pensionsindbetalinger, herunder ATP.
+	Virksomhedsindkomst
	Omfatter ordinær virksomhedsindkomst, hævet opsparat overskud, nettorenter i virksomhed mv.
=	Erhvervsindkomst
+	Overførselsindkomst(*)
	Omfatter bl.a. førtids- og folkepension, dagpenge, SU, kontanthjælp, boligstøtte, børne- og ungeydelse mv.
+	Anden privat indkomst
	Herunder udbetalinger fra private pensionsordninger.
=	Personlig indkomst (1)
	Renteindtægter
-	Renteudgifter
+	Aktieindkomst
	Stort set alle udbytter og kursgevinster fra noterede aktier indberettes automatisk fra 2006. Gevinst ved salg af aktier registreres som indkomst i ét enkelt år, uagtet at gevinsten reelt er optjent over en længere periode.
+	Imputeret afkast af egen bolig
	Til og med 2004 er afkast af egen bolig beregnet som 4 pct. af den offentlige ejendomsvurdering i året. Fra og med 2005 tages udgangspunkt i Danmarks Statistiks estimerede markedsværdier. For blandede ejendomme, fx landbrugsejendomme, indgår alene boligens skønnede andel af ejendomsværdien.
+	Anden kapitalindkomst
	Omfatter afkast af andre typer af værdipapirer end aktier og obligationer, fx investeringsforeninger, skibsanpartier, finansielle kontrakter, samt kapitalindkomst fra udlandet, dog ekskl. udenlandsk aktieindkomst.
=	Kapitalindkomst (2)
(1) + (2) - (*)	Markedsindkomst
(1) + (2)	Bruttoindkomst
-	Personlige skatter
-	Pensionsindbetalinger
=	Disponibel indkomst

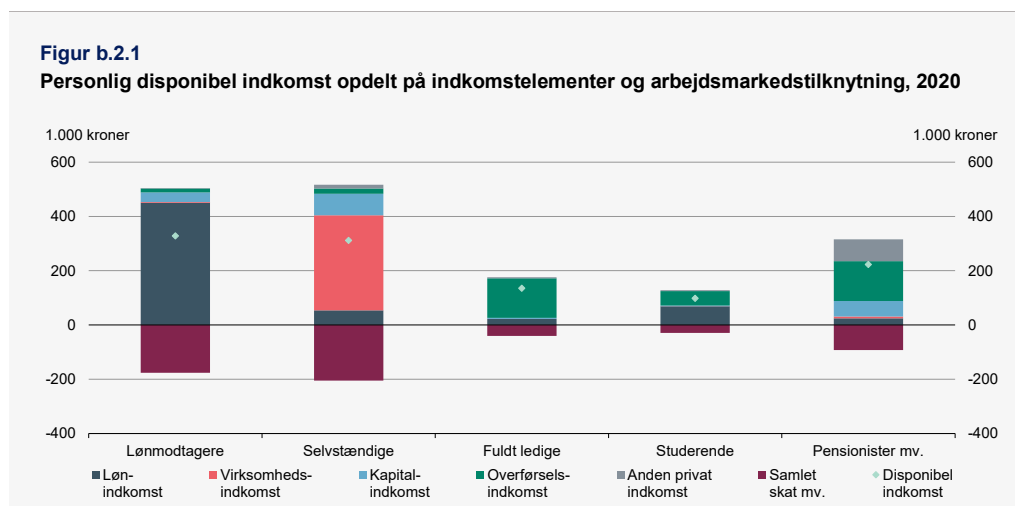
Tabel b.1.1
Gennemsnitlige indkomster i befolkningen, 2020

	Faktiske indkomster	Ækvivalerede indkomster
Lønindkomst	193.900	277.800
Virksomhedsindkomst	11.500	16.200
Private pensioner	20.200	24.500
Anden privat indkomst	1.700	2.600
Privat indkomst	227.300	321.100
Overførsler	52.700	64.700
Personlig indkomst	279.900	385.800
Skat af personlig indkomst	-92.500	-128.500
Personlig indk. efter skat	187.400	257.300
Renteindtægter	1.200	1.500
Renteudgifter	-7.500	-10.700
Afkast af egen bolig	23.700	33.100
Aktieindkomst	11.900	16.000
Anden kapitalindkomst	1.800	2.200
Kapitalindkomst	31.100	42.100
Skat af kapitalindkomst	-6.100	-8.000
Kapitalindkomst efter skat	25.000	34.100
Pensionsindbetaling mv.	-3.600	-4.900
Ækvivaleret disponibel indkomst	209.000	286.400

Anm.: Familieækvivalering beregnes som summen af familiens disponible indkomst delt med antal personer i familien opløftet i 0,6. Ved private pensionsudbetalinger forstås indbetalinger til pensionsordninger, der ikke er arbejdsgiveradministreret. Indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger er fratrukket i den opgjorte lønindkomst. Afrunding medfører, at indkomstelementerne ikke nødvendigvis summer til de anførte totaler.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Bilag 2 – Ikke-ækvivalerede indkomster opdelt på arbejdsmarkedstilknytning

Anm.: *Lønmodtagere* omfatter fuldtidsbeskæftigede samt deltidsansatte. *Pensionister mv.* omfatter folkepensionister, førtidspensionister og personer på efterløn. Børn, delårsbeskæftigede og personer med ukendt forsørgelsesgrundlag er ikke vist i figuren. Private pensionsudbetalinger indgår under anden privat indkomst, mens fradrag for private pensionsindbetalinger indgår under *samlet skat mv.*

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Bilag 3 – Udvikling i disponible indkomster, indkomstforskellene og lavindkomstgruppen

Tabel b.3.1
Indkomstforskelle og lavindkomstgruppe, 1994-2020

	1994	1995	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Indkomstforskelle														
Gini-koefficient, pct.	20,0	19,9	22,6	23,8	26,4	26,0	26,6	27,1	27,9	27,8	28,1	28,1	28,5	28,6
Lavindkomstgruppe														
Antal, 1.000 personer														
Alle	187	172	209	275	344	344	361	382	399	427	460	467	467	470
Heraf børn	28	29	34	50	63	51	51	54	57	70	85	84	83	79
Andel af befolkningen, pct.														
Alle	3,6	3,3	4,0	5,2	6,4	6,2	6,5	6,9	7,1	7,6	8,1	8,2	8,2	8,2
Børn	2,6	2,6	3,0	4,3	5,4	4,4	4,5	4,8	5,0	6,1	7,5	7,5	7,3	7,1
Medianindkomst														
2020-prisniveau, 1.000 kr.	168	169	185	209	223	216	219	223	226	230	233	238	242	253

Anm.: Opgjort med udgangspunkt i familieækvivalerede disponible indkomster. De årlige disponible indkomster er fremskrevet til 2020-prisniveau med udgangspunkt i Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Bilag 4 – Karakteristika for lavindkomstgruppen

Tabel b.4.1
Personer i lavindkomstgruppen, 2020

	Andel af befolkningen	Andel som er i lavindkomstgruppen	Andel af lavindkomstgruppen	Indeks (overrepræsentation)
Pct.				
Herkomst:				
Dansk oprindelse	86,7	6,3	66,3	76
Vestlig oprindelse	4,6	15,7	8,8	191
Ikke-vestlig oprindelse	8,7	23,4	24,9	285
Familiekategori:				
Enlige under 67 år uden børn	17,9	26,0	56,8	317
Enlige over 66 år uden børn	7,7	2,7	2,5	32
Enlige forsørgere	8,0	15,2	14,9	186
Par med børn	38,8	3,6	16,9	44
Par under 67 år uden børn	17,2	3,7	7,8	45
Par over 66 år uden børn	10,4	0,9	1,1	11
Aldersgruppe, år:				
Under 18	19,6	7,1	16,9	86
18-24	8,7	29,8	31,6	364
25-59	45,3	8,1	44,8	99
60-66	8,3	3,1	3,1	37
Over 66	18,1	1,6	3,6	20
Beskæftigelsesstatus:				
Fuldt beskæftigede	30,5	0,3	1,1	4
Selvstændige og lign.	2,5	11,9	3,6	146
Deltidsbeskæftigede	3,5	10,5	4,4	128
Delårsbeskæftigede	4,7	7,4	4,3	91
Fuldt ledige m. fl.	3,0	43,7	16,0	533
Uddannelsessøgende	7,6	37,6	35,0	459
Førtidspensionister	4,2	2,9	1,5	35
Efterløn mv.	0,9	1,3	0,1	16
Øvrige 18-66 årige	4,3	24,9	13,0	303

Anm.: Opgjort med udgangspunkt i familieækvivalerede disponible indkomster. De årlige disponible indkomster er fremskrevet til 2020-prisniveau med udgangspunkt i Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

oem.dk